

Men jeg kan ikke tro, at man ikke skulde kunne komme til en Ordning af dette Forhold. Vi har to forskellige Priser for Rug; en for indenlandsk Rug og en betydelig højere for udenlandsk Rug, og hvad skulde der saa være i Vejen for at fastsætte et Maksimum for Fragt for indenlandske Rederier og saa akkordere med de udenlandske Rederier om Prisen? Jeg erindrer ogsaa, at den højtærede Minister i sin Tid udtalte noget om; at der kunde nok fastsættes en Maksimalavance, og det forekommer mig; at det nu var paa Tide at undersøge dette Forhold og skride ind, saa at Avancen blev nogenlunde rimelig i Stedet for saa uhyre høj, som den er nu.

Ved at tænke over alt dette er jeg kommet til det Resultat, at man i Virkeligheden er sprunget over, hvor Gærdet er lavest, ved at fastsætte Maksimalpris paa dansk Rug, der fortrinsvis — det vil ingen benægte — avles i de magre Egne i vort Land. Det staar saaledes for mig, at det, her er foretaget, hverken er genialt eller modigt, som adskillige tidligere Talere har sagt. Skal vi have billigt Brød, maa hele Samfundet træde til. Hr. Direktør Heilbuth, Professor Birck, den højtærede Minister og undertegnede og mange Tusinde andre er i Stånd til at betale, hvad der skal betales for Brød, uden at vi behøver nogen Almisser. Hvad skulde der være i Vejen for, at man i Amerika købte Rug til 25—26 Kr. og solgte det her og tog de hundrede Tusinder, der kunde være Tale om; ud af Statskassen, saa at det blev hele Samfundet, der kom til at betale. Her synes jeg, vi er ved Kærnen i Sagen. Efter min Mening er der efterhaanden viklet saa meget Bomuld og Vat om denne Kærne, at det er nødvendigt at faa den frem igen. Jeg synes ikke, det skulde være nødvendigt, at Beboerne i de magre Egne skal betale en ekstra Skat til det øvrige Samfund.

Nu hørte jeg nok, den højtærede Minister sagde: Skal vi ind paa dette, er der mange andre Ting, vi skal ind paa, f. Eks. se at skaffe billigt Sukker, Fedt o. s. v. Der er imidlertid visse Ting, som en Familie nødvendigvis maa have for overhovedet at kunne eksistere, og til det hører Brød og Kartofler, men der er ikke mange andre Ting, man kan nævne i samme Klasse. Jeg skal villigt indrømme, af det kan være uhyre vanskeligt for adskillige Familier, der kun har lidt at leve af, at komme igennem med de nuværende Priser paa de forskellige Produkter, som de skal bruge, og det er gentagne Gange blevet betonet — og vi kan vel vente, man vil tro os, naar

vi siger saaledes —, at vi vil ikke fordyre Brødet; men hvad vi ønsker, er, at det skal gaa ud over hele Samfundet og ikke over enkelte Egne og særlig ikke over de fattige Egne. Det er denne Uretfærdighed, som har vakt saa stor Utilfredshed og Misfornøjelse mange Steder, og saa rører det mig for Resten ikke saa overmaade meget, at man nævner Eksempler fra andre Lande, og det rører mig heller ikke meget, at man rundt omkring vedtager Resolutioner. De sjællandske Husmænd, de fynske Gaardmænd eller andre kan vedtage Resolutioner, men derved bliver Uretten, man har begaaet — og en Uret er det, selv om den maaske kun er begaaet mod nogle Tusinder —, ikke gjort god. Vi vilde have let ved i Vestjylland at vedtage Resolutioner om, at vi skulde have Sukker til meget billig Pris, det er let nok, naar det ikke koster en det fjerneste.

Hvis man endelig ikke kunde komme igennem uden Maksimalpris, vilde jeg for mit Vedkommende have foretrukket, at man havde sat den i Forhold til et andet Fodermiddel, f. Eks. Majs, saa at der var en Notering hver fjortende Dag, og saaledes at de, der maatte afstaa deres Rug, blev i Stånd til uden at give noget i Bytte at faa et andet Fodermiddel i Stedet. Det er netop det, der krænker Folk, at de maa aflevere deres Rug, som de plejer at fodre op, og saa ikke alene faar et ringere Fodermiddel i Stedet, men oven i Købet maa betale 6—8 Kr. i Bytte. I denne Forbindelse kan man ikke sammenligne Rugen og Hveden; Hveden dyrkes særlig i de gode Egne og særlig med Salg for Øje — det er ganske undtagelsesvis, at Hveden bliver fodret op, det er nemlig kun, naar Avlen er mislykket —, og de Landbrugere, der sælger Hveden hvert Aar, kunde i og for sig ikke beklage sig, naar de faar flere Kroner mere pr. Td. i Aar end tidligere. Men Rugen er netop Basis for Landbruget i mange Egne, og hvis Rugavlen er mislykket, er det meget vanskeligt for Landbrugerne i disse Egne at klare sig. Hvad mon man vilde sige, hvis man paa Sjælland eller andre Steder vilde tage Roerne fra Folk? Det er paa dette Punkt, man maa drage Sammenligningen, thi Roerne er netop paa Øerne Basis for Landbruget, i alt Fald for det mindre Landbrug, ligesom Rugen er det i Jylland. Man maa ingenlunde tro, at en Mand, fordi han har en Beholdning paa 20—30 Tdr. Rug, er Velhaver; han kan meget godt være en fattig Mand, og han kommer i Virkeligheden til at betale ikke